

GILLETTE-SJÚKLINGAR

(séð af þeim sem bíða)

„Læknastofa læknar sjúklingana. Umhyggjusamt samfélag ber fólkið uppi.“

I. Sjúklingarnir

Þegar sjúklingur kemur fyrst inn á endurhæfingarstofnun er hann sjaldnast sá sem valdi þá stund. Oft kemur hann í fylgd einhvers sem hefur tekið erfiðustu ákvörðunina af öllum: að halda áfram að trúa því að enn sé til leið.

Sá sem lifir við hlið hans ber alltaf innra með sér sömu spurninguna. Hvenær lýkur þessari þrautagöngu? Og strax á eftir kemur önnur, þrjósk og þögul:

Hvers vegna hann? Hvers vegna við?

Á þessum stöðum eru sjúklingarnir þó ekki aðeins þeir sem bera sjúkdómsgreiningu. Hún tilheyrir læknisfræðinni, flokkununum, verklagsreglunum.

Veruleikinn er annar.

Sjúklingar eru líka þeir sem bíða, sem fylgja, sem styðja. Sjúklingar eru þeir sem lifa hvern dag við hlið þjáningarinnar og deila ótta, fórnun, vonum og þreytu sem engin sjúkraskrá mun nokkurn tíma skrá.

Þegar þú kemur inn á endurhæfingarstofnun hittirðu annað fólk, aðrar sögur, önnur örlög í biðstöðu. Og meðan sá sem er í meðferð er oft upptekinn af sinni daglegu baráttu fylgist sá sem fylgir með, ber saman, hagleiðir.

Hann sér erfiðari tilfelli, alvarlegra ástand, lengri leiðir.

Og næstum með samviskubiti hugsar hann:

„Þegar allt kemur til alls hefði þetta getað verið verra.“

En hver manneskja sem kemur ber með sér ólíka sögu og geymir innst inni sömu spurninguna, speglaða og mótaða af óvissunni:

Hvað verður hægt á morgun?

Á stundum biðarinnar og dvalarinnar breytast samtölin. Fólki talar æ minna um sjúkdóminn og æ meira um lífið.

Það segir frá því hvert það var áður.

Það rifjar upp hvernig þetta byrjaði allt.

Það deilir litlu sigrunum sem öðrum kunna að virðast smávægilegir en eru gríðarlegur áfangi fyrir einhvern.

Það talar um ósýnilegar framfarir, um vonbrigðin sem búa við hlið þrautseigjunnar, um vonina sem lifir áfram inni í biðinni.

Umfram allt talar það um þá sem standa nærri.

Um hve miklar fórnir þeir færa sem rétta fram hönd á hverjum degi.

Og oft vaknar hugsun sem enginn hafði séð fyrir:

„Ég sætti mig við það sem ég er orðinn. Það er ekki það sem íþyngir mér. Það sem íþyngir mér er byrðin sem ég læt aðra bera.“

Þetta er daglegt hugrekki.

Þögult hugrekki.

Staður þar sem maður hefur ekki efni á að gefast upp, þar sem hvert skref krefst vilja, þar sem jafnvel sorgin er falin til að vernda þá sem elska okkur.

Því að þeir sem standa við hlið okkar fylgjast með okkur af athygli sem við höfum ef til vill aldrei kynnst áður.

Tekið er eftir hverri hreyfingu.

Hverri framför er fagnað.

Hverju bakslagi er deilt.

Við erum sjúklingarnir.

Þeir sem leita leiðarinnar til baka.

Fyrir suma er skref hversdagslegur hlutur.

Fyrir aðra er það sigur.

Og samt stendur vonin þar áfram, þrjósk, jafnvel þegar allt virðist benda til hins gagnstæða.

Að fylgjast með sögum annarra kennir okkur að þekkja gildi þess sem við eigum enn.

Og hver sá sem raunverulega gengur í gegnum þjáningu skilur sannleika sem fer oft fram hjá þeim sem lifa í hinu eðlilega:

Það eru ekki stóru hlutirnir sem bera lífið uppi.

Stundum nægir lítið.

Stundum nægir nánast ekkert.

Og þetta nánast ekkert getur orðið allt.

II. Eftirmáli

Sjúklingur er manneskja.

Samfélag þjáningarinnar er miklu meira.

Enginn getur í raun sagt: þetta mun aldrei koma fyrir mig.

Sjúkdómurinn þekkir engar tekjur, mælir enga virðingu, gerir engan félagslegan greinarmun. Hann kemur án þess að biðja um leyfi og breytir lífi þess sem hann hittir og þeirra sem lifa við hlið hans.

Þess vegna ættum við að læra að líta á hvern dag með meira þakklæti.

Oft eru það sjúklingarnir sjálfir sem skilja dýpst gildi lífsins, af því að þeir hafa kynnst brothættu þess. Þeir vita hve dýrmætt einfalt viðvik getur verið, útrétt hönd, lítil framför sem öðrum virðist smávægileg.

Og ef til vill er það þess vegna sem enginn ætti að telja sig hafa rétt til að dæma.

Við vitum aldrei hvaða orrustu manneskjan fyrir framan okkur heyr.

Við vitum aldrei hvað leynist á bak við lokaðar dyr, á bak við þögn, á bak við þreytu sem aldrei er sagt frá.

Þjáningin kennir að lífið er ekki aðeins gert úr því sem við eigum, heldur úr því sem okkur tekst að halda í þegar mikið er tekið frá okkur.

Og það er þá sem við uppgötvim einfaldan sannleika.

Fyrir suma er skref hversdagslegur hlutur.

Fyrir aðra er það sigur.

Og hver sigur á skilið virðingu.

III. Síða höfundar

Þetta verk var ekki pantað.

Það var ekki selt.

Það var ekki gert í viðskiptaskyni.

Það var skrifað til að bera vitni um gildi endurhæfingar, mannlegrar reisnar og tengslanna á milli fólks.

Eina gjaldið sem beðið er um er táknrænn dalur – ekki sem greiðsla fyrir verkið heldur sem vitnisburður um sameiginlega skuldbindingu við menningu umönnunar, vonar og ábyrgðar.

Ferdinando